

04 πολιτισμός/πρόσωπα

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΙΑΝΝΙΣΗΣ, συγγραφέας

Η ισορροπία ανάμεσα στο καλό και το κακό είναι δική μας επιλογή

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ **Κώστα Στοφόρο**

Το *Μίσος*, το *Κάστρο*, *Ο χορός των νεκρών*. Είναι τα τρία μυθιστορήματα του Βαγγέλη Γιαννίση, με ήρωα τον επιθεωρητή Άντερς Οικονομίδα, τα οποία διαδραματίζονται στη σχεδόν άγνωστη πόλη -για τους περισσότερους από εμάς- το Έρεμπρο της Σουηδίας. Και τα τρία κυκλοφορούν από τις εκδόσεις «Διόπτρα».

Από το πρώτο μυθιστόρημα που έπιασα στα χέρια μου ομολογώ ότι με συνάρπασε τόσο η πλοκή, όσο και η προσωπικότητα αυτού του Ελληνοσουηδού επιθεωρητή, τον οποίο θεωρώ μια από τις πιο ενδιαφέρουσες μορφές της σύγχρονης αστυνομικής λογοτεχνίας.

Όμως, δεν είναι μόνο αυτά τα δυο που χαρακτηρίζουν την προσέγγιση του νεαρού συγγραφέα. Οι πολιτικές

αναφορές και ο στιγματισμός της ακροδεξιάς που αναδύεται -ή μάλλον έχει αναδυθεί- σε όλη την Ευρώπη, δίνονται με τον πλέον γλαφυρό τρόπο. Όπως αναδεικνύεται και η διαπλοκή της πολιτικής εξουσίας.

Στο στόχαστρο του Γιαννίση και η αστυνομία: Ο Άντερς Οικονομίδα αποτελεί την εξαίρεση σε μια σφηκοφωλιά που μόνο το κυνήγι του εγκλήματος δεν έχει στο μυαλό της. Η αστυνομική εξουσία και οι άνθρωποι που την απαρτίζουν χρησιμοποιούν κάθε μέσο για να κρατήσουν τη θέση και να επεκτείνουν την επιρροή τους... Πολλά ήταν τα ερωτήματα που έρχονταν στο μυαλό μου και όταν συνάντησα τον συγγραφέα σε μια παρουσίαση βιβλίου σκέφτηκα πως θα άξιζε να μοιραστεί κάποιες σκέψεις μαζί μας κι έτσι προέκυψε αυτή η συνέντευξη.

Γιατί επιλέγετε τη Σουηδία ως τόπο δράσης των μυθιστορημάτων σας; Παίζει ρόλο η «σκανδιναβική σχολή» αστυνομικού μυθιστορήματος ή είναι κάτι βαθύτερο;

Η επιλογή της Σουηδίας ήταν «μοιραία», μιας και όταν ο Άντερς με επισκέφτηκε για πρώτη φορά, διένυα τους πρώτους μήνες της διαμονής μου στη χώρα. Επίσης, το Έρεμπρο είναι μία πόλη ανεξερευνήτη, όσον αφορά στην αστυνομική λογοτεχνία και ως νέος κάτοικός του, σκέφτηκα ότι θα μπορούσε να αποτελέσει τον

τόπο μίας ιστορίας. Το *Μίσος* κατά κάποιον τρόπο αποτέλεσε ένα ερωτικό γράμμα προς μία πόλη με την οποία είμαι αθεράπευτα ερωτευμένος.

Θα γράφατε ένα «ελληνικό» μυθιστόρημα;

Μπορώ να απαντήσω με βεβαιότητα μόνο για αυτή τη φάση της ζωής μου: σίγουρα όχι. Οι ιστορίες που έχω στο μυαλό μου αυτή τη στιγμή δεν θα μπορούσαν να σταθούν στα γνώριμα ελληνικά μέρη δίχως να προκαλέσουν ένα σήκωμα του φρυδιού από τους αναγνώστες. Θα ήταν παράταιρες, όπως ένας άνθρωπος ντυμένος ζεστά, με γούνινο παλτό, σε μία παραλία στη μέση του καλοκαιριού. Υπάρχουν συγγραφείς, οι οποίοι ξέρουν να ενσωματώνουν καταπληκτικά τον ελληνικό χώρο στις ιστορίες τους, φοβάμαι ωστόσο ότι για την ώρα δεν θα μπορούσα να το κάνω. Στο μέλλον ίσως. Σίγουρα δεν θέλω να αποκλείσω την πιθανότητα.

Ποια δικά σας στοιχεία έχει ο ήρωάς σας ο Άντερς Οικονομίδα;

Και οι δυο μας προσπαθούμε να βρούμε το νόημα της ζωής ψάχνοντας για ένα σημείο ισορροπίας σε έναν χαώδη

κόσμο. Και οι δύο αγαπάμε υπερβολικά τον καφέ και προσπαθούμε να φανούμε χρήσιμοι στο κοινωνικό σύνολο, κάνοντας όσο το δυνατόν καλύτερα αυτό στο οποίο πιστεύουμε ότι είμαστε ικανοί. Μοιραζόμαστε μία αρβανίτικη καταγωγή, η οποία μας κάνει πεισματάρηδες σε βαθμό παρεξηγήσεως. Και (παρόλο που δεν φαίνεται στα βιβλία) είμαστε και οι δύο πληγωμένοι Παναθηναϊκοί.

Είναι έντονες οι πολιτικές αιχμές στα μυθιστορηματά σας. Κύριος στόχος σας η ανάδυση της ακροδεξιάς, αλλά κριτικάρετε και το σημερινό μοντέλο κοινωνίας, τη διαπλοκή και τη διαφθορά. Πώς επιλέξατε έναν τέτοιο δρόμο;

Δεν θα έλεγα πως είναι θέμα επιλογής. Το έγκλημα υπάρχει σε έναν κόσμο ο οποίος έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Σκοπός μου δεν είναι τόσο να τα αναδείξω, ούτε να τα σχολιάσω «διδασκτικά», περνώντας στον αναγνώστη την κοσμοθεωρία μου. Δρω περισσότερο ως καμεραμάν, ο οποίος βιντεοσκοπεί μία ιστορία και από εκεί και πέρα ο αναγνώστης βγάζει τα δικά του συμπεράσματα. Κρίνοντας από την εμπειρία μου ως αναγνώστης, εννιά στις δέκα φορές βλέπουμε αυτό που θέλουμε να δούμε, βάσει των δικών μας αντιλήψεων όσον αφορά στο πώς λειτουργεί ή το πώς θα πρέπει να λειτουργεί ο κόσμος.

«Εννιά στις δέκα φορές βλέπουμε αυτό που θέλουμε να δούμε, βάσει των δικών μας αντιλήψεων όσον αφορά το πώς λειτουργεί ή το πώς θα πρέπει να λειτουργεί ο κόσμος»

Δεν είναι ψυχοφθόρα η διαδικασία ανάλυσης της προσωπικότητας ενός δολοφόνου ή η περιγραφή ενός εγκλήματος;

Είναι δύσκολη, αλλά όχι ψυχοφθόρα. Δύσκολη, επειδή πάντοτε το να μπαίνεις στα παπούτσια του άλλου είναι μία διαδικασία που σε βγάζει από τον ασφαλή σου χώρο. Ωστόσο πάντοτε υπάρχει η αποστασιοποίηση. Μέσα σε όλους υπάρχει το κακό -και αυτό δεν είναι κάτι που πρέπει να μας φοβίζει. Και αυτό επειδή η ισορροπία ανάμεσα στο καλό και το κακό μέσα μας, ποιο από τα δύο στοιχεία υπερισχύει, είναι πάντοτε επιλογή μας.

Ο πραγματικά ελεύθερος άνθρωπος δεν φοβάται αυτή την ελευθερία επιλογής που βρίσκεται μπροστά του κάθε μέρα, κάθε στιγμή. Την

αποδέχεται και καθημερινά κάνει μία ενσυνείδητη επιλογή: να μην υποκύψει στα ένστικτά του και να πράξει το σωστό.

Θα διαβάσουμε και άλλες περιπέτειες του Άντερς Οικονομίδα στο προσεχές μέλλον;

Υπάρχει υλικό για ακόμα μία τριλογία με πρωταγωνιστή τον Άντερς στο σύμπαν του Έρεμπρο. Σιγά - σιγά οι ιστορίες αυτές βγαίνουν στο χαρτί. Φαντάζομαι πριν από την ολοκλήρωση του έκτου βιβλίου, θα πρέπει να πάρω αποφάσεις για το μέλλον του Άντερς, ωστόσο για την ώρα η σκέψη αυτή βρίσκεται αρκετά πίσω στο μυαλό μου. Θα βγει στο προσκήνιο όταν έρθει η ώρα. Προς το παρόν, απολαμβάνω τη δημιουργία των επόμενων ιστοριών.

